

Samlingar – möjligheter och utmaningar

Att samla –
museernas (bak)grund

”Furstars nöje, att
samla, fånga och lära
känna en förunderlig
värld – i ett enda skåp”

Att samla – museernas (bak)grund

Initiativ till de första svenska
museerna:

- Myntkabinettet 1572
- Gustaf II Adolf år 1628
- Gustaf III år 1792

Vetenskapligt förhållningssätt till museisamlingar

I slutet av 1800-talet växte de
kulturhistoriska disciplinerna fram

Att rädda ett hotat materiellt kulturarv!

Allmogesamhället - samlas in

Samlingar för upplevelse

Arthur Hazelius och Skansen, en
förebild för framväxande friluftsmuseer

Samlingar som källmaterial

Arthur Hazelius och Nordiska
museet, en förebild för
kulturhistoriska museer

Systematisera, mäta, väga och katalogisera

Museer professionaliseras,
med vetenskaplig noggrannhet
dokumenteras föremålen

Föremålet i centrum
– inte människan och
berättelsen

Berättelsen i centrum – föremålen är källor och illustrerar

Begreppet kulturarv – tidigare generationers skapande, hur vi idag uppfattar, tolkar och för det vidare

ICOMs ETISKA REGLER

Yrkesetik för samlingar formuleras

” En av nyckelfunktionerna för nästan alla typer av museer är definitionsmässigt att förvärva föremål och bevara dem för eftervärlden.

”

I det medborgerliga
förtroendeuppdraget ligger en
omdömesgill förvaltning med rättmätigt
ägande, varaktighet, dokumentation,
tillgänglighet och gallring under ansvar.

Insamling

Museer bör **inte** förvärva sådant som man inte bedöms kunna katalogisera, vårda, magasinera eller ställa ut på godtagbart sätt

”

Varje museum bör anta och **offentliggöra riktlinjer för insamlingsverksamheten.** De föremål som förvärvas skall överensstämma med museets syften och verksamhet och förses med bevis på sin juridiska status.

Samlandets utmaningar idag

- Intresse/kunskap i urval vid insamling och gallring
- Ekonomi och resurser
- Museirollen
- Motsättningen i bevarande och tillgängliggörande

Värdelösa samlingar?

Ekonomiskt värde
och marknadsvärde

Kulturhistoriskt värde

Objekt med dokumenterad proveniens

Källor med kulturvärde,
traditionsbärande, estetiskt värde,
funktionsvärde

Museilagen 2017

9§ Ett museum ska *aktivt förvalta* sina samlingar för att nå verksamhetens mål

11§ Museerna och museihuvudmännen ska *samverka* i syfte att *ge alla tillgång* till museernas samlade resurser, bland annat genom att ställa föremål ur de egna samlingarna till varandras förfogade

Förordning om statliga museers förfogande över museiföremål

4§ De statliga museerna ska vid tillämpningen av denna förordning beakta egendomens kulturhistoriska och vetenskapliga värde ur ett långsiktigt perspektiv.

5§ De statliga museerna får genom gåva överlåta museiföremål till andra museer i det allmänna museiväsendet.

Förordning om statliga museers förfogande över museiföremål

6§ De statliga museerna får genom gåva överlåta museiföremål som har ett begränsat kulturhistoriskt och vetenskapligt värde till

1. annan offentlig verksamhet,
2. museer utanför det allmänna museiväsendet,
3. ideell kulturarvsverksamhet.

Om museiföremålet inte bedöms kunna överlåtas enligt första stycket, får det destrueras.

Övriga lagar och förfordningar

Spectrum 4.0

-
- Standard för samlingsförvaltning
 - Stöd i samlingsförvaltning

Viktiga möjligheter för det försvarshistoriska området

- Samlingar som är i bruk
- Permanenta samlingar
- Stödsamlingar

Samlingarnas tillgänglighet, utmaningen som blev en möjlighet

”Digitaliseringen”

- tillgänglig information
- förmedling och dialog

